

Λογομαχία Κριτία-Θηραμένη

Κριτίας (Ραφαηλία Στατήρη) – Θηραμένης (Χρίστος Πολίτης)

Κ: Κύριοι βουλευτές, είναι χαρά μου που βρίσκομαι σήμερα εδώ, διότι με την αίσια έκβαση αυτής εδώ της δίκης, η πόλη μας, η Αθήνα θα απαλλαχθεί από την παρουσία ενός προδότη που φέρει το όνομα Θηραμένης και που μόνο κόθορνο μπορώ να τον χαρακτηρίσω. Κόθορνο διότι όπως το υπόδημα των ηθοποιών ταιριάζει και στα δύο πόδια, έτσι κι εκείνος εναλλάσσει πεποιθήσεις και προσαρμόζεται σε κάθε κατάσταση στοχεύοντας πάντα και μόνο στο δικό το συμφέρον.

Θ: Μην ακούτε τα λόγια αυτού του αδίστακτου ανθρώπου, που μόνο με τη βία επιβάλλεται, αλλά ακούστε τη λογική όσων σας καταμαρτυρώ. Πάντοτε πολιτεύτηκα με μετριοπάθεια και σύνεση. Ποτέ μου δεν τόλμησα να στερήσω από τίμιους Αθηναίους τα πολιτικά τους δικαιώματα και μάλιστα δεν πρόδωσα, αλλά απέτρεψα την ολική καταστροφή της πατρίδας μου, στην πιο δεινή κατάσταση μετά την ήττα του πολέμου. Το μοναδικό έγκλημα για το οποίο κατηγορούμαι και δικάζομαι σήμερα, είναι ότι αντέδρασα στις αυθαιρεσίες του Κριτία και των υπόλοιπων τριάκοντα που όχι μόνο δεν γίνονται για το καλό της πόλης, αλλά σπείρουν το φόβο στους πολίτες.

Κ: Ω μα τον Δία! Τελικά κύριοι βουλευτές, ο άνθρωπος που στέκεται δίπλα μου δεν είναι μόνο το υπόδημα αλλά ολόκληρος ο ηθοποιός. Ακούσαμε στον ρόλο του ότι απέτρεψε την ολική καταστροφή της πατρίδας του. Να θυμίσω λοιπόν στον κατηγορούμενο αλλά και σε όλους εσάς, ότι αυτός που μιλάει περί σύνεσης και μετριοπάθειας, είναι ο ίδιος άνθρωπος που άφησε για τρεις μήνες τους συμπολίτες του να λιμοκτονούν, περιμένοντας τα νέα από τη Σπάρτη, μόνο και μόνο για να διασφαλίσει εκείνος μια καρέκλα, μια θέση στην εξουσία! Σήμερα, Θηραμένη δικάζεσαι γιατί υπηρετείς το συμφέρον σου, γιατί διαφθείρεις το πολίτευμα, γιατί ντροπιάζεις την Αθήνα και με συγχωρείτε αλλά κανένας υπερήφανος Αθηναίος δεν δέχεται να αποκαλεί έναν τέτοιο άνθρωπο, πολίτη πόσο μάλλον πολιτικό!

Θ: Σας παρακαλώ κύριοι βουλευτές αυτά είναι ανούσια ψέματα, συκοφαντίες χωρίς αποδείξεις. Ποτέ μου δεν θα τολμούσα να διαπράξω ένα τέτοιο έγκλημα, να παραδώσω την Αθήνα. Είμαι σίγουρος ότι ένας εξόριστος πολιτικός είχε, βέβαια, άρτια γνώση της κατάστασης που επικρατούσε, ώστε να μπορεί να κρίνει και μάλιστα με αυτόν τον τρόπο τις ενέργειές μου. Ίσως οι μήνες που έλειψα, να ήταν ιδιαίτερα δύσκολοι για την Αθήνα, όμως ήταν καθοριστικοί για την σωτηρία μας. Χωρίς εμένα, ίσως να μην βρισκόμασταν τώρα εδώ. Σας καλώ λοιπόν να σκεφτείτε τον πραγματικό λόγο της καταδίκης μου, και απευθύνομαι σε εσένα Κριτία που λες ότι ενδιαφέρεσαι για το συμφέρον της πόλης την στιγμή που έχεις αφοπλίσει τους πολίτες και απειλείς να αφαιρέσεις τη ζωή όποιου σου αντιτίθεται. Αυτό άλλωστε συμβαίνει και σε αυτή τη δίκη.

Κ: Δεν ήταν ιδιαίτερα δύσκολοι οι μήνες που έλειψες, ούτε καθοριστικοί για την σωτηρία μας. Ήταν συνειδητά καταστροφικοί για την πόλη μας. Εσύ ο ίδιος μου το εμπιστεύτηκες με το που γύρισα από την εξορία. Τι; Δεν θυμάσαι; Μάλλον δεν είμαι εγώ αυτός που λέει ανούσια ψέματα τελικά. Απέδειξες για ακόμη μία φορά ότι ο λόγος σου δεν είναι άξιος εμπιστοσύνης. Δεν πιστεύω να νομίζεις ότι μετά από αυτές τις πράξεις σου θα σε εμπιστευτούν ξανά οι Αθηναίοι πολίτες. Αλλά δεν χρειάζεται να κάνεις τέτοιες σκέψεις, έτσι κι αλλιώς σε διαγράφω εδώ και τώρα ενώπιον όλων, από τον κατάλογο των τριών χιλιάδων. Μόνο έτσι θα μπορέσουν οι Τριάκοντα να σε καταδικάσουν σε θάνατο και να απαλλαχθεί επιτέλους η Αθήνα από την επικίνδυνη παρουσία σου. Άλλωστε αν εσείς κύριοι βουλευτές δεν πράξετε δίκαια, θα πάρουν τον νόμο στα χέρια τους εκείνοι που αυτοβούλως στέκονται οπλισμένοι αυτή τη στιγμή πάνω στο κιγκλίδωμα. Νομίζω η απόφαση είναι πλέον ξεκάθαρη.

Θ: Κριτία, γνωρίζεις ότι δεν μπορείς να το κάνεις αυτό· παραβαίνεις τους νόμους που και εσύ δημιούργησες, ούτε έχεις καμία αρμοδιότητα να με αφαιρέσεις εσύ από τον κατάλογο. Κύριοι βουλευτές, μην το επιτρέψετε αυτό. Πως μπορεί ένας πολιτικός να κυβερνήσει όταν ο ίδιος δεν σέβεται τους νόμους. Αν καταδικαστώ εγώ, θα σωπάσει η μοναδική φωνή που αντιστέκεται στις αυθαιρεσίες τους και μαζί μου οποιοσδήποτε άλλος είχε παρόμοιες ελπίδες. Αν μπορέσουν να καταδικάσουν εμένα, τον Θηραμένη, σκεφτείτε τι θα κάνουν με τις δικές σας ζωές.

Κ: Σας παρακαλώ πάρτε τον, κανείς δεν θέλει να ακούει αυτά τα τέρατα της φαντασίας του!

(Ο Θηραμένης σε μια τελευταία προσπάθεια να σωθεί, επικαλείται τους θεούς και κάθεται στον βωμό, χωρίς όμως να επηρεάσει την στάση τους. Έτσι, 11 άντρες τον συλλαμβάνουν και τον οδηγούν στον θάνατό του)

Θ: Ω Κριτία! Ούτε τους θεούς δε σεβάστηκες. Ας γίνει λοιπόν η καταδίκη μου παράδειγμα σε όλους και εύχομαι Κριτία να έρθει και η σειρά σου.

Λογομαχία Κριτία-Θηραμένη

Κατερίνα Πόθου & Ηλίας Χάτζος

Κριτίας και Θηραμένης βρίσκονται στην αίθουσα, όπου λαμβάνει χώρα η δίκη του δεύτερου, με την κατηγορία της προδοσίας της Αθήνας και των πολιτών της στον Λύσανδρο και τους Λακεδαιμονίους. Οι τόνοι ανεβαίνουν και οι δύο άντρες λογομαχούν ενώπιον του δικαστηρίου. Αν και όντας αναμφισβήτητα δεινός ρήτορας, η έκβαση της δίκης για τον Θηραμένη είναι δυστυχώς για εκείνον προαποφασισμένη...

Κριτίας: Μόνο άνανδρη μπορώ να χαρακτηρίσω τη στάση σου, να βρίσκεσαι σήμερα ενώπιον του δικαστηρίου και να ζητάς την δικαίωση και την αθώωση από τους ανθρώπους που στο παρελθόν εσύ ο ίδιος θυσιάσες στο βωμό της εξουσίας και του συμφέροντος!

Θηραμένης: Εσύ τολμάς να χαρακτηρίζεις εμένα άνανδρο, Κριτία; Εσύ, πού καταστρατηγείς τους νόμους που ο ίδιος θέσπισες; Εσύ, που εξοντώνεις οποιονδήποτε στέκεται εμπόδιο στις ωμότητες που διαπράττεις; Εσύ, που διακηρύττεις κράτος δικαίου, ενώ ο ίδιος αυθαιρετείς; Που σκοτώνεις κτηματίες και μοιράζεις τα χωράφια τους!

Κ: Αυτό γίνεται για να ξανά 'ρθει η γη σε λίγα χέρια. Τα μεγάλα κτήματα στερεώνουν την αριστοκρατία.

Θ: Εφόσον επιθυμείς να προστατέψεις την αριστοκρατία, θα έπρεπε να γνωρίζεις πώς ένα προτέρημα είναι βασιλικό: η αρετή. Εσύ είσαι αριστοκράτης. Έχεις υποχρέωση να κρατηθείς ψηλά. Τον παλιό καιρό η αρετή ήταν προτέρημα αριστοκρατικό, πού σήμαινε πώς ο αφέντης δεχόταν και να θυσιαστεί ακόμα για τους υποτακτικούς του, σαν τον βασιλιά Κόδρο. Εσύ πρέπει να κρατηθείς ψηλά Κριτία...

Κ: Και πώς φαντάστηκες ότι δεν έχω σκοπό να κρατηθώ ψηλά, Θηραμένη; Δε βλέπεις πώς ανοίγω νέα ιστορική περίοδο, για να μεταπλάσω τη ρέμπελη Αθήνα και να της προσδώσω την παλαιά της δόξα; Η πρόθεσή μου είναι αγνή και αναρχικά στοιχεία σα και του λόγου σου που εμποδίζουν την εξουσία από το να δράσει όπως πιστεύει εκείνη ορθά, στρέφονται ενάντια στην πόλη. Και δεν είναι η πρώτη φορά! Είναι ενάντια σε κάθε αρχή, να εμπιστευόμαστε τα ηνία του κράτους μας σε έναν άντρα κόθορνο, συμφεροντολόγο, ύπουλο και προδότη.

Θ: Εγώ πάντα πολιτεύτηκα με μετριοπάθεια και σύνεση και μάρτυρές μου οι θεοί, δεν επεδίωξα ποτέ να στερήσω από τίμιους πολίτες τα πολιτικά τους δικαιώματα. Δε στάθηκα ποτέ σύμφωνος στις ακρότητες που εφαρμόζεις!

Κ: Δε μπορώ παρά θρασύ να σε χαρακτηρίσω όταν διακηρύττεις σύνεση και μετριοπάθεια και παράλληλα συνασπίζεσαι με τον Σωκράτη! Μάλιστα κύριοι, με τον Σωκράτη, που μη ξεχνάμε πώς επιδίδεται σε Διδασκαλίες στην Αγορά και τα γυμναστήρια ενάντια στην εξουσία των Τριάκοντα!

Θ: Ο Σωκράτης... ο δάσκαλός σου... ο άντρας που σε γαλούχησε με αξίες δημοκρατικές, αρετές και σεβασμό στην ανθρώπινη φύση. Ο άντρας που πίστεψε πώς θα γιάτρευε πολλά φταιξίματα της δημοκρατίας. Αλλά παραείσαι φανατικός, Κριτία.

Κ: Δεν ωφελεί πλέον να συνεχίσουμε να συνδιαλεγόμαστε, εφόσον η μοίρα σου αγαπητέ μου βρίσκεται στα χέρια της δικαιοσύνης. Σύμφωνα, λοιπόν, με την νέα ισχύουσα νομοθεσία, έχοντας την σύμφωνη γνώμη των Τριάκοντα, εγώ, σε διαγράφω από τον κατάλογο και πλέον ο θάνατός σου είναι προ των πυλών, ως Αθηναίος πολίτης που διέπραξε την εσχάτη προδοσία!